

Nyhetsbrev fra URBACT

Januar 2015

URBACT JANUAR 2015:

- DATADREVNE BYER
- TRAFIKKERTE FORTAU
- FINANSIERING AV LOKALE HANDLINGSPLANER

LEDER

Etter to års forberedelser har URBACT-programmet nettopp blitt godkjent av Europakommisjonen.

URBACT III bygger på suksessen til URBACT II, og programmets utvidede budsjett (96 millioner euro for hele programperioden) og ekspertise skal nå brukes til å styrke byenes kapasitet til å levere integrerte bystrategier og tiltak basert på temamålene som tilsvarer deres utfordringer.

De nasjonale infodagene før URBACT III har allerede samlet 1500 mennesker fra 16 land. Det vitner om et sterkt ønske blant alle byaktørene i hele Europa om å delta i URBACT.

Infodagene vil fortsette til slutten av februar. Her gis informasjon om aktivitetene i URBACT III før den første utlysningen lanseres i mars 2015.

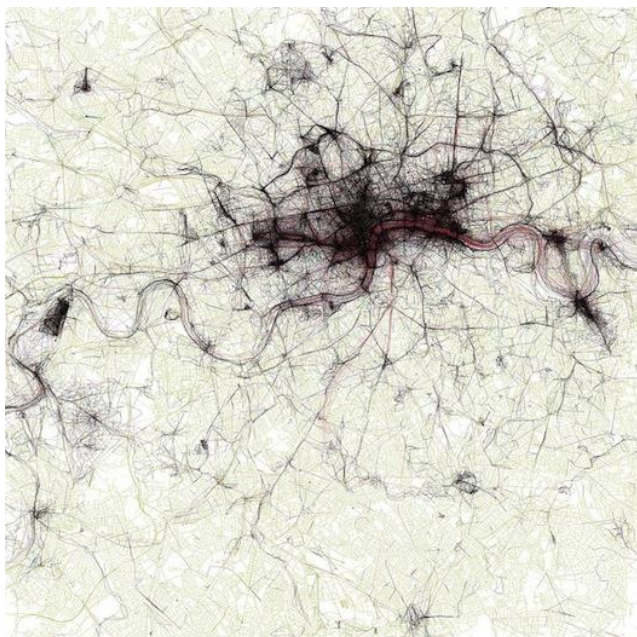
Vi holder også på å planlegge URBACT CITY FESTIVAL fra 6. til 8. mai i Riga. Festivalen drar veksler på de rike erfaringene etter syv års programaktiviteter, og vil presentere den nyeste kunnskapen om bærekraftig byutvikling gjennom urbane workshops og walk-shops, inspirerende forelesninger og idefabrikker. URBACT CITY FESTIVAL vil også danne utgangspunktet for URBACT III og de nye aktivitetene planlagt for 2014 – 2020.

Men før vi møtes i Riga ønsker jeg dere alle et riktig godt 2015 på vegne av alle oss i URBACT-sekretariatet.

Emmanuel Moulin, leder for URBACT-sekretariatet

DATADREVNE BYER

Store og åpne datasett er nye konsepter i administrasjonen av byer. Men hva betyr det? Hvor finnes den gode praksisen? Og hvordan kan byer bruke både sine egne data og data innhentet fra andre kilder på en smartere måte? Denne problemstillingen debatteres ofte når man drøfter nye former for administrasjon av offentlig sektor, skriver temaekspert *Sally Kneeshaw*.

I juli 2014 lanserte Europakommisjonen en ny strategi om store datasett, som en del av kommisjonens [digitale agenda](#). Strategien tar sikte på en raskere overgang til en datadrevet økonomi. Det europeiske rammeregulverket inkluderer [Direktivet om gjenbruk av offentlige data](#), som trådte i kraft i 2003 (revidert i 2013). Direktivet omhandler bruk av informasjonsmateriell i offentlig sektor, og oppfordrer til gjenbruk av disse.

Men åpne data er helt klart mer enn et sett med regler. Det er også et verktøy for å forstå og utvikle byer, for å åpne opp statistiske og geografiske databaser i tråd med regelverket. Slik kan en opprette nye plattformer som er åpne for innbyggere, forskere, virksomheter og andre aktører. Åpne data kan legge til rette for bedre oppfølging av strategiske planer basert på bærekraftige kriterier, og kan brukes med overlapping med tilleggsdata fra andre kilder. Dette er en viktig måte å støtte samproduksjon i byer på.

Her er noen eksempler på byer og innbyggere som tar store skritt mot en mer åpen data-kultur.

Lokalsamfunnene har det til felles at gjennom de åpne data legger til rette for mer effektiv og målrettet leveranse av offentlige tjenester.

UMEÅ – ÅPNE DATA FOR SAMPRODUKSJON OG BÆREKRAFTIGHET:

Umeå i det nordlige Sverige er med sine 117 000 innbyggere blant de beste til å utvikle verktøy for åpne datasett.

I 2015 har Umeå status som europeisk kulturby. Byen har allerede lansert en [åpen kilde-plattform](#) for å videreutvikle metoder for samproduksjon. Plattformen viser også hvordan kultur og bærekraftighet er tett forbundet, blant annet gjennom å sikre åpen tilgang til kultur og det offentlige rom for alle. Gjennom løsningen oppfordres kreative personer, kulturinstitusjoner, frivillige organisasjoner, bedrifter, offentlige institusjoner og innbyggerne for øvrig til å legge fram prosjektideer innen kultur og idrett. I Umeå håper man at dette også vil gjøre byen mer attraktiv for studenter, innflyttere, entreprenører, kreative sjeler og investorer.

Umeå bruker også åpne i gjennomføringen av det bærekraftige bygge- og opprustningsprosjektet [Sustainable Ålidheim](#), som allerede har rukket å innkassere seieren i Sustainable Energy Europe Award 2013. I prosjektet kombineres og analyseres data fra byens og kommunens energiverk helt ned på husstandsnivå for å identifisere boligmassen, med fokus på energiøkonomisering. Slik overlapping av data fra byens statistikker og energiverk danner et svært avansert grunnlag for å overvåke energibruk og iverksette målrettede tiltak for å oppnå lokale mål.

Umeå er klar på at tilgjengeliggjøring av data er en politisk avgjørelse forbundet med risikoer, men også potensielt store gevinster.

CIVIC TECHNOLOGY SHOWCASE: DELT TEKNOLOGI GIR BEDRE OFFENTLIGE TJENESTER

I samarbeid med [Code for Europe](#) er Nesta i Storbritannia vertskap for Civic Exchange Network, et nettverk som gir byer muligheten til å finne og dele teknologi for å levere bedre offentlige tjenester. Utgangspunktet var at byer i Europa deler utfordringer med blant annet overbelastede transportsystemer og lavt innbyggerengasjement. Mange ser på digital teknologi for å finne måter å løse disse problemene på. De fremviste verktøyene og applikasjonene om samfunnsteknologi kan deles og brukes av andre, og gir inspirasjon og bevis på at

konseptet fungerer. Alle teknologiene har et samfunnsfokus, de har som mål å forbedre innbyggernes liv, teknologien er relativt moden, de brukes på minst ett sted, og de viser hvor nyttige og effektive de er.

Et par eksempler på plattformen:

Burgerforum Vorarlberg lar innbyggerne legge ut og rapportere problemstillinger i samfunnet til sin lokale myndighet. Systemet er utviklet for den østerrikske staten Vorarlberg, og lar brukerne laste opp bilder eller kommentarer om et lokalt problem – for eksempel hull i gaten eller graffiti – og stedet geolokaliseres automatisk. Den relevante kommunale avdelingen vil da kunne se informasjonen direkte, og brukerne kan følge med på fremdriften gjennom appene.

Collideoscope bygger på en vellykket mySociety-app kalt **FixMyStreet**, som hjelper folk med å rapportere, se eller diskutere lokale problemer med sitt lokale bystyre ganske enkelt ved å plassere dem på et kart. Collideoscope er et verktøy for å rapportere sykkelulykker og sikkerhetsrisikoer slik at det kan dannes et bedre bilde av sykkelsikkerhet og erfaringer med sykling i byen, og for å vise dette åpent og bredt. Appen registrerer ulykker og nesten-ulykker med sykler, og kartlegger sykkelulykker med svarte prikker. Informasjonen bidrar i neste omgang til utformingen av nye veistrekninger.

Helsinki Open City Council er en Android-app som gir innbyggene et åpent vindu inn til bystyremøtene i Finlands hovedstad. Appen informerer innbyggerne om problemstillinger, forslag, uttalelser, vedtak, oppmøte og valg på et bestemt bystyremøte. Strukturen er dynamisk, og åpne data tillater konstant oppdatering.

Ved å dele disse eksemplene kan URBACT-byer få inspirasjon fra ideer, programvare og fastvare bak åpne dataverktøy, slik at de selv kan iverksette tiltak i stor skala. Slik kan byene både oppnå større effektivitet og nå ut til flere av sine innbyggere.

TRAVLE FORTAU

Siden slutten av 1800-tallet har fortauene blitt brukt til alt fra rolig spasing og møter mellom mennesker til transport og varesalg. Fortauene blir ofte sett på som de viktigste og mest vitale av byens offentlige arealer, men grensen mellom fortauenes sosiale og fysiske dimensjon er ikke alltid helt klar, skriver sjefseksperter *Fernando Barreiro* i USER-prosjektet.

På slutten av 1800-tallet begynte det å bli vanlig å anlegge fortau i London, Paris og de fleste andre storbyer i Europa. De brede avenyene som ble bygget i Paris, Wien og Barcelona reservert store fortausarealer til spaserende folkemasser og sosialt samvær i gaten. Gjennom datidens impresjonistiske malere er «fortauslivet» forevige som selve bildet på 1800-tallets byer.

Det å ta i bruk bena som transportmiddel ble sett på som hovedformålet med å bygge fortau. Fotgjengernes uhindrede fremkomst var den underliggende begrunnelsen for andre restriksjoner. Denne oppfatningen av fortauenes funksjon har fortsatt fram til våre dager.

Samtidig brukes mange fortau til overlappende formål. Denne variasjonen skaper mangfold og trekker folk til gatene. Samtidig kan sameksisterende aktiviteter komme i konflikt med hverandre. Fortau er funksjonelle deler av veien, men er også nyttige bufferzoner.

Problemerkene oppstår med mennesker som er avhengige av fortausaktiviteten. Regelverket fremmer det allmennnyttige aspektet, med fordi befolkningen består av grupper med ulike behov og interesser, er dette konseptet tvetydig.

Nyankomne innvandrere har tradisjonelt brukt, og bruker fortsatt, gatesalg som økonomisk startgrop. Når de gjør dette, konkurrerer de med butikker som har vært der i lang tid. Dette vekker harme blant de etablerte samfunnslagene, som er bekymret over en slik tilegnelse av det offentlige rom.

Byer motarbeider ofte gatesalg og begrunner dette med «offentlig helse», «estetikk» eller innbyggernes rett til «uhindret bevegelse» på fortauene. Forordninger som regulerer gatesalg vedtas for å fjerne støy, opphopninger og søppel.

Selgerne og deres talsmenn er uenige i at fortauet er et pent sted for uhindret og ordnet fotgjengerbruk som må beskyttes med sikkerhetspersonell. De mener at fortauene har et flerbruksformål og anser overlevelse som berettiget bruk.

Argumentene og motargumentene peker ut to motstridende bilder av fortauene. Ett bilde fremstilles av folk som vil holde fortauene sikre, rene, forutsigbare og ordentlige – som estetisk behagelige bylandskap som knytter et utgangspunkt til en destinasjon, og som brukes som inngang til butikker, forretninger og boliger. Dette bildet trues av en motgruppe med sterk overvekt av innvandrere som aktivt tilegner seg fortauet for å drive forskjellige former for økonomisk virksomhet. Når vi ser på historiske og moderne eksempler, fører disse motsetningene til konflikter – gang på gang.

På den ene siden forsvarer selgerne sin rett til å være i byen og i det offentlige rom for å drive økonomisk virksomhet. På den andre siden klager etablerte handelsfolk og middelklassen som bor i området på rot, trengsel, uorden og urettferdig konkurranse på grunn av gateselgerne.

Byens myndigheter, som står mellom disse to gruppene, er vanligvis mer velvillig innstilt til etablerte innbyggere og næringsliv. Myndighetene utsteder forordninger og regler ut fra en teknisk rasjonalitet i konflikten mellom verdier og kulturelle normer. Men politisk strid om bruken av det offentlige rom løses sjeldent – og i hvert fall ikke fullstendig – med forordninger, inndelinger og støyreger.

Enkelte byregler forsøker å fjerne, begrense eller forby kontroversielle aktiviteter. Det offentlige rom som sosialt sted blandes sammen med begrepet om det offentlige rom som fysisk og kontrollerbart sted. Bytiltak er i like stor grad eskalerende

reaksjoner som proaktive forsøk på å rense det offentlige rom. Byer trenger nyskapende metoder for å integrere varierte aktiviteter. Byene må arbeide for å skape rom for et mangfoldig publikum.

LES MER:

[USER](#) – URBACT-nettverkets mininettsted
[Engasjere innbyggere i å forbedre det offentlige rom: Våre erfaringer](#) – URBACT-blogg

Fra URBACT-bloggen:

Finansiering av lokale handlingsplaner

ESIMeC er ett av de tre såkalte pilotnettverkene som URBACT finansierer for å teste om tverrnasjonal utveksling og læring fortsatt har vært nyttig etter iverksettelsen av [lokale handlingsplaner](#). Pilotprosjektene startet tidlig i 2014 og løper frem til mars i år. Dette er med andre ord det perfekte tidspunktet for å se på resultatene og dele erfaringer og tanker.

Pilotprosjektet la opp til 5 hovedområder der mer tverrnasjonal utveksling ville være særlig nyttig, og det ble fokusert på disse områdene i de 5 tverrnasjonale arrangementene. Det interessante er at minst 3 av disse er relevante for omtrent alle byer som vil levere integrert bærekraftig byutvikling. I denne artikkelen fokuserer vi derfor på tverrfaglige problemstillinger fordi disse sannsynligvis har størst interesse for andre byer – [vi startet med styring og engasjement blant aktørene i november 2014](#). Én uke senere gikk vi gjennom [måling av virkninger](#) – og nå skal vi endelig snakke om finansiering.

ESIMeC-byene fullførte sine lokale handlingsplaner samtidig som finansieringen fra

strukturfondprogrammene 2007-2013 begynte å tørke opp. Enkelte partnere - blant annet Bistrita og Sabadell - klarte å sikre seg finansiering av noen av tiltakene som skulle leveres i rammen av de gamle programmene.

På vårt fjerde tverrnasjonale arrangement i november så vi frem til å gjennomgå innovative finansieringsmetoder fordi det er helt klart at den offentlige finansieringstørken kommer til å vare. Det betyr at byer må tenke annerledes på hvordan de skal finansiere sine aktiviteter. Dette er delvis et resultat av behovet for å gjøre mer for mindre, men også fordi bevilgninger kan skape avhengighet mens andre mer innovative finansieringsmetoder kan føre til større og mer bærekraftig effekt. Vi samlet eksperter innen folkefinansiering, innovativ bruk av EU-fond, finansielle instrumenter, offentlige-private partnerskap og sosiale investeringsobligasjoner. De kom fra hele EU for å se på noen av disse nye ressursalternativene, og diskutere hvordan de er relevante for lokale handlingsplaner. Her er kun noen eksempler på erfaringer vi mener er relevante for andre byer:

- Når en lokal handlingsplan utvikles, prøv å se på nye og ulike former for finansiering i tillegg til tradisjonelle tilskuddsordninger.
- Start med en klar idé om hva du vil levere, hvilke ressurser du allerede har tilgang til, hva du trenger tilleggsfinansiering til, hvor stort tilskudd du trenger og når du trenger det.
- Det finnes mange eksempler på byer som skaffer midler med nye metoder både for store og små prosjekter. Det er nyttig å lære fra andre.
- Husk at bidrag i form av arbeidstid gitt av byaktører, er gull verdt når du setter opp budsjettet til en lokal handlingsplan.
- Vær forberedt på å tenke nytt og se på nye finansieringskilder, men sørg for å gjøre det enkelt og gjennomførbart.
- Tenk på å bruke en tilskuddstabell der ulike potensielle finansieringskilder, samt fordeler og ulemper med hver av dem, vurderes systematisk.
- Sett opp en pengeinnsamlingsplan som klart viser når du planlegger å be om tilskudd, fra hvem, hvordan og hvem som skal lede og arbeide med de ulike punktene.
- Ta utfordringen som et puslespill - de ulike delene må passe sammen for å få et fullstendig bilde.
- Husk at den ordentlige jobben starter når finansiering er sikret - ikke glem å tenke på alle aspektene ved gjennomgang, vurdering, styring og regelkrav.
- Prøv å unngå å "løpe etter pengene". Vær strategisk og proaktiv fremfor å svare på utlysninger.
- Velg dine partnere med omhu. Husk at du må jobbe tett med dem over en lang periode.

Er det bryet verdt? Er det verdi i tverrnasjonalt arbeid angående lokale handlingsplaner?

Fra perspektivet til en ESIMeC-partner er svaret absolutt ja. Andre er kanskje ikke enige, men byene våre sier at det var ekstremt nyttig å komme sammen regelmessig for å utveksle erfaringer om lokale handlingsplaner. Vi har samarbeidet som et partnerskap i nesten fem år nå. Vi har oppnådd tillit og ærlighet som rett og slett ikke fantes i nettverkets første fase. Vi har utviklet nye ferdigheter og evner, og fått større tiltro til våre tverrnasjonale utvekslinger. Vi har introdusert en strukturert metode for å registrere erfaringer og gjennomgå fremskritt. Dette har også hjulpet oss med å dokumentere og verdsette erfaringene fra tverrnasjonal utveksling. Dybden og omfanget av diskusjonene gjenspeiler dette.

Hva nå?

ESIMeC-partnere har et siste tverrnasjonalt møte – om å skape arbeidsplasser fra gründervirksomhet – i Debreceen i februar.

Etter det vil vi sette sammen det vi har lært, i en serie med oppskrifter som vil publiseres som en oppfølger til den originale ESIMeC-kokeboken som fås [her](#). For å gi deg vann i munnen kan du allerede få en smakebit på de to første oppskriftene [her](#).

Vi vil alliere oss med de andre pilotprosjektene – [EVUE](#) og [Roma-Net](#) - for å organisere et siste arrangement i Brussel den 3. mars 2015 – så hvis du er interessert i hva som skal til for å gjennomføre en lokal handlingsplan, sett av datoen og følg med her!

Av Alison Partridge

URBACT II

URBACT er et europeisk utvekslings- og læringsprogram som fremmer bærekraftig byutvikling.

Det gjør byer i stand til å arbeide sammen for å utvikle løsninger på store byutfordringer og styrker byene som nøkkelaktører i løsningen av stadig mer komplekse samfunnsproblemer. Programmet hjelper byene med å utvikle nye pragmatiske og bærekraftige løsninger som integrerer økonomiske, sosiale og miljømessige dimensjoner. Gjennom programmet kan byene utveksle arbeidsformer og erfaringer med fagpersoner som er involvert i storbypolitikk hele Europa. URBACT er 300 byer, 29 land og 5000 aktive deltakere.

www.urbact.eu/project